

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2018»
XIII Халықаралық ғылыми конференциясы

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XIII Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2018»

The XIII International Scientific Conference
for Students and Young Scientists
«SCIENCE AND EDUCATION - 2018»

12th April 2018, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2018»
атты XIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2018»**

**PROCEEDINGS
of the XIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2018»**

2018 жыл 12 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2018» атты студенттер мен жас ғалымдардың XIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2018» = The XIII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2018». – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2018. – 7513 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-997-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-997-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2018

- әрқашан нарықта жаңадан шығып жатқан маркетингтік іс-шаралар мен құралдарды бақылау;
- креативті жарнамалар жасау;
- турфирмалар маркетингтің жетілдіруді мақсат ететін бірлестікті және арнайы сайт құру.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Vellas F., Becherel L. International Tourism. — London: Macmillan Press Ltd., 1995.
2. Билеттерді брондау мен сатудың ақпараттық іздеу жүйесі // [Электрондық ресурс]. – Кіру режимі: <http://tury.ru> Кіру мерзімі: 20.03.2018 ж.
3. . «NURWAY» company // [Электрондық ресурс]. – Кіру режимі: [http:// nurway.kz](http://nurway.kz). Кіру мерзімі: 21.03.2018 ж.
4. Интернет-маркетингтің тиімді үш құралы // [Электрондық ресурс]. – Кіру режимі: <http://webpress.kz>. Кіру мерзімі: 21.03.2018 ж.

ОӘЖ 338.484.2

ЦИФРЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ЖАҢҒЫРУ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСЫ

Мұзафарова Айгерім, Қайнарова Нұрлиза.

aikon97.97@mail.ru, n.kaynarova@gmail.com

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің 3 курс студенттері, Астана қ.,
Қазақстан Республикасы

Туризмде «цифрлау» дегеніміз не? Егер «қарапайым жолмен» түсіндіру керек болса, туризмдегі цифрландыру туристік бизнесті неғұрлым икемді етуге, қазіргі заман өміріне бейімделуге және пайда болатын «сандық әлемде» бәсекеге қабілетті ету үшін қажет. Бұл қалаған нәтижеге жету тәсілі, атап айтқанда, икемді өндіріс, клиенттерге жақсы нәтиже әкеледі, ал иелері - жоғары пайда табады.

2018 жылы барлық салаларда «цифрлау» арқылы ерекшеленетін болады, оның туристік индустрия мен туристік салаға да қатысы бар. Атап айтқанда, IT саласындағы жаһандық технология бойынша кеңесші DataArt-ге сәйкес, туризм индустриясында келесі үрдістер дамитын болады.

Біріншіден, туристік компаниялар пайдаланушы тәжірибесін жақсарту үшін бағдарламалық жасақтаманы инвестициялауды жалғастырады. Машина жасау және жасанды интеллект айналымдары, сондай-ақ қарапайым бизнес-процестерді автоматтандыру перспективаларында көруге болады.

Сондай-ақ, «виртуалды шындық» ставкасы болады. Marriott, Best Western, Kayak, Carlson Rezidor және басқа операторлар осы технологияларды қолданып жатыр. Роботтар қонақүйлерде жұмыс істей бастайды. Көп ұзамай олар қонақтардың келуін және кетуін тіркейді, ақпараттық қолдау және ойын-сауық, қызметтік нөмірлеге қызмет көрсету мақсатында да пайдаланылады. Робототехникалы үдерісті автоматтандыру (RPA-Robotic Process Automation) кәсіпорындарға қайталанатын әкімшілік тапсырмаларды сапалы және арзан түрде орындауына септігін тигізеді.

Цифрлық туризмді дамытуға не кедергі? Экономика Жоғары мектебінің талдаушыларының айтуынша, 3 негізгі тежегіш бар. Біріншіден, инвестицияның жоқтығы. Жаңа технологияларға аз ақша салынады. Екінші - «цифрлық революция» білікті кадрларға жетіспейді. IT мамандары ғана емес, сонымен қатар, елімізде жаңа озық технологияларды бағалайтын және пайдалана алатын тұтынушылардың аз болуы. Үшінші - инфрақұрылымның әлсіз дамуы, тіпті Интернетке баяу жүктелген немесе мүлдем қабылданбайтын жерлер бар.

Халық цифрландырудан не алады? Статистикалық зерттеу институты бұл тақырыпқа арнайы сауалнама жүргізген болатын. Олар адамдар қандай цифрлық технологияны пайдаланғысы келетініне қызығушылық танытты. Жауап беру нұсқалары ретінде қысқа мерзімді перспективада елде пайда болуы мүмкін қызметтер ұсынылды: жүргізушісі жоқ такси, робот көмекші, ақылды үй және дистанционды дәрігер.

Интернет арқылы дәрігердің кеңес беруі үлкен қызығушылық танытты. Халықтың 46% -ы оны пайдаланғысы келеді, ал 35% -ы оны төлеуге дайын. 42% ақылды үйді пайдаланғысы келеді, бұлар коммуналдық қызметтерді үнемдеуге мүмкіндік береді. Робот-көмекші халықтың үштен біріне қызығушылық танытқан, ал жүргізушісі жоқ таксиге сапары 22% дауыс алды. Адамдардың көпшілігі бұларды қауіпті деп есептейді.

Мемлекет басшысы экономикалық даму үшін цифрлық технологияларды белсенді енгізудің маңыздылығын атап өтті. Президент цифрландыру кәсіпорындардың бәсекеге қабілеттілігін және тұтастай алғанда ел, сондай-ақ өмір сүру сапасын жақсарту үшін қажет екенін атап өтті. Мемлекет басшысы уәкілетті органдар мен кәсіпорындардан ерекше назар аударуды талап ететін цифрландырудың белгілі бір салаларына тоқталды. Мемлекет пен жеке меншік кәсіпорындар және ұйымдар арасындағы ынтымақтастықты дамыту маңыздығы жөнінде, бизнестегі цифрлық технологияларды кеңінен қолдануға жағдай жасау керек екенін де айта кеткен болатын. Сонымен қатар, мемлекет басшысы жоғары білікті кадрларды даярлаудың маңыздылығын және білім беру саласындағы саясатты қайта қарау қажеттігін атап өтті.

Қазақстанның цифрландыру бағдарламасын іске асырудағы стратегиялық әріптесі - Boston Consulting Group компаниясы болып табылады. Boston Consulting Group - басқару консалтингінде маманданған американдық компания және ол «басқару консалтингінің үштігіне» кіреді (McKinsey және Bain & Company компанияларымен бірге), консалтингтік фирмалар арасында табысы бойынша әлемде 6-шы орынға ие.

Қазақстан табыстың барлық төрт құрамдас бөлігін қамтитын әлемнің 15 елінің бірі болып табылады, бүгінде еліміз, дәстүрлі өндірістерді цифрлық трансформациялау, адам капиталын дамыту, мемлекеттік қызметтерді цифрландыру және цифрлық инфрақұрылымды дамыту бағыты бойынша қызмет атқаруды бастады.

Жалпы, цифрлық технология еңбек нарығын едәуір өзгертеді. Бір жағынан, математикалық модельдеуді, қаржы технологияларын, киберқауіпсіздікті талдау саласындағы мамандар сұранысқа ие болса, екінші жағынан, күнделікті қызметпен айналысатын мамандар ең көп зардап шегуі мүмкін.

Интернет-технологияларды дамыту әлемдегі туризм индустриясының дамуының негізгі бағыттары, соның ішінде елімізде де қалыптасып келеді. Олардың ішінде ең маңыздысы:

- бизнестің жаһандануы;
- трансұлттық интернет-ресурстардың белсенді дамуы;
- туристік қызметтер мен тұтынушылар жеткізушілерінің конвергенциясы;
- жаңа тарату арналарының пайда болуы;
- интернеттегі оффлайндық компаниялардың жаппай шығуы;
- мобильді қосымшаларды пайдалану.

Клиентпен күресте туристік қызметтер мен туроператорлар арасындағы мүдделер қақтығысының айқын көрінісі байқалады:

- тарату шығындарын төмендету мақсатында авиакомпаниялардың агенттік комиссияларының күшін жою;
- тікелей брондаудың тартымдылығын арттыратын тұтынушыларға арналған адалдық бағдарламасы;
- авиакомпаниялардың веб-сайттарындағы бағалар көбінесе блоктық тарифтерге қарағанда төмен.

Бүгінгі күні Интернет экономикасы дамушы елдерде жылына 25%-ға дейінгі қарқынмен өсіп келеді, бұл ретте экономиканың бірде бір саласы мұндай қарқынға тіпті

жақындай да алмайды. Барлық жаһандық деректердің 90%-ы бар-жоғы соңғы екі жылдың ішінде жасалды. Қазірдің өзінде интернетке 35 миллиард құрылғы қосылған және деректермен алмасуды жүзеге асырады, бұл көрсеткіш әлемдегі тұрғындардың жалпы санынан бес есе артық. Бірақ, сонымен бірге Үкімет пен корпорация жыл сайын кең таралған жаңа құбылыс - кибершабуылдарға қарсы іс-қимыл жасауға жарты триллионға жуық АҚШ долларын жұмсайды.

Цифрландыруға күш салу адами капитал белсенді түрде дамитын - болашақтың білімі мен дағдылары ерте жастан бастап тәрбиеленетін, автоматтандыру және басқа да жаңа технологиялар есебінен бизнес жұмысының тиімділігі мен жылдамдығы артатын, ал азаматтардың өз мемлекеттерімен диалогы қарапайым әрі ашық болатын жаңа қоғамды құруға әкеледі. Цифрлық революция біздің көз алдымызда өтуде

Бұл өзгерістер соңғы жылдары түрлі салаларда қолданылатын көптеген технологиялық инновациялардың енгізілуімен туындады. Өндіріс және қосымша құнды алу тәсілдері түбегейлі өзгеруде, адамдардың білімі мен еңбек дағдыларына жаңа талаптар пайда болуда. Өнеркәсіптік заттар интернеті икемді және ақылды өндірістің мүмкіндіктерін пайдалана отырып, өндірістік салалардың болашағын қалыптастырады, өнімділіктің революциялық өсуін қамтамасыз етеді. Жасанды интеллект қаржы қызметтері мен медицина сияқты консервативтік салаларда да енгізілуде. 3D басып шығару технологиясы бүгінгі күннің өзінде авиация, логистика, биомедицина және автомобиль өнеркәсібі сияқты салалардың трансформациялануына ықпал етеді. Блокчейннің жаһандық ақша жүйесін трансформациялауға барлық алғышарттары бар. Үлкен деректер және байланыстың жаппай қолжетімділігі жаһандық ауқымда қарқынды түрде таратылатын факторлардың бірі болып табылады, олардың негізінде «бірлесіп тұтыну экономикасы» құрылады. «Физикалық активтер болмаған жағдайда бірлесіп тұтыну» сегментінің көшбасшылары капиталдандыру мөлшері бойынша теңгерімінде көптеген миллиард физикалық активтері бар дәстүрлі компаниялардың құнынан асып түседі.

Туристік саланы дамыту жөніндегі саясат Қазақстан Республикасының туристік саласын дамытудың 2020 дейінгі тұжырымдамасы шеңберінде инфрақұрылымды жасау және дамыту жолымен туризм индустриясын орнықты дамытуға, Қазақстанның туристік бағыт ретінде тартымдылығын арттыру үшін оның имиджін қалыптастыруға бағытталатын болады. Сонымен қатар, туризмді дамытудың қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді мастер-жоспарлары қайта қаралып, орналастыру орындарын құрайтын туристік инфрақұрылым объектілері тізбесін жаңарту көзделіп отыр. Алдағы уақытта, туризм және сабақтас салалар қызметінде мемлекеттік қолдау тетіктерін айқындау бойынша бизнес-құрылымдары мен туризм кадрларын дайындауды жүзеге асыратын оқу орындарымен жұмыс күшейеді. Шетелдік және отандық инвесторларға маңызды туристік жобаларды іске асыруда мемлекеттік қолдау көрсету үшін арнайы туристік аймақтар, ұзақ мерзімді қарыздық қаржыландыру тетігін, әлеуметтік туристік сертификаттарды енгізу, визалық және миграциялық режимді оңайлату мәселелері қолға алынып жатыр.

Бүгінгі таңдағы туристік индустрия әлемдік шаруашылықтың қарқынды дамушы саласы бола отырып, жиынтық ішкі өнімнің қалыптасуында ауқымды үлестілікті қамтиды, мемлекеттің төлем қабілеттілігін арттырып, әлеуметтік мәселелерді шешеді және тұрғындардың өмір сүру сапасын жақсартады.

Бұдан басқа, туристік сала тұрғындарды жұмыспен қамтитын және экономиканың аралас секторлары өнімдеріне сұранысты қалыптастыру көзқарасы тұрғысынан елеулі түрде мультипликативтік ықпалдылықты иемденетін бірден бір сала болып табылады.

Қазіргі заманғы әлемде туризм мен демалудың рөлі ерекше, ол экономиканы, мәдениетті, әлеуметтік өмірді қоса алғандағы бүгінгі кездегі қоғам қызметінің барлық саласын қамтиды. Бизнесінің бұл түрі құрылыс, сауда, ауыл шаруашылығы, халық тұтынатын тауарлар өндірісі, көлік, байланыс және де ұлттық нарықтың т.б. салаларының дамуын ынталандырады

Соңғы жиырма жыл бойы туризм және демалу әлемдік шаруашылықтың табысты және қарқынды дамушы салаларының біріне жатады. Осының дәлелдемесі ретінде туризм мен демалу үлесіне әлемдік жиынтық ұлттық табыстың 10 % жуық көрсеткішінің сай келуін атап өтуге болады. Бүгінгі таңда бүкіл әлемде туристік бизнес капитал салымының неғұрлым табысты әрі келешектік саласы бола отырып, өзінің даму қарқынын энергетикалық, валюталық және экономикалық дағдарыс кезінде де сақтай алған.

Туризм және демалудан әлемдік деңгейдегі табыстың жыл сайынғы өсімі 2,7 % шаманы құрайды және де келешекте экономиканың бұл секторы әлемдік шаруашылықтың экспорттық тобы арасында сөзсіз озат болып танылатындығы айқындалуда [3].

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. http://economy.gov.kz/sites/default/files/pages/2015-2019_zhyldarga_arnalghan_edb_2-kezen.pdf
2. Драчева Е.Л. Экономика и организация туризма. Международный туризм. — М.: Кнорус, — 576 с.
3. Малахова Н.Н., Ушакова Д.С. Инновации в туризме и сервисе. — М.: ИКЦ «МарТ», — 224 с.
4. <https://articlekz.com/kk/article/15787>

УДК 338

АСТАНА ҚАЛАСЫНДАҒЫ ІСКЕРЛІК ТУРИЗМНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ

Мұқсынбек Гүлсезім Серікқызы

guzi1996@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ «Туризм» мамандығының

4 курс студенті, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – А.Б. Баймбетова

Қазіргі таңда кез келген елдегі заманауи қоғам мен экономиканың дамуы іскерлік туризмнің қарқынды өсуіне әсер етеді. Себебі іскерлік туризм әлемдік шаруашылықтың ең дамып келе жатқан саласы болып саналады. Іскерлік, мәдени және ғылыми салалардың байланысы іскерлік туризмді әлемдегі алдыңғы қатардағы салалардың біріне айналдырды. Бизнес туризмнің бұл сегментінде Қазақстанның да белгілі бір мүмкіндіктері бар. Қазақстанның геосаяси жағдайы мен табиғи-шикізат ресурстары елге іскерлік мақсатта келушілер санының өсуіне әсерін тигізуде.

Жалпы, іскерлік туризм ұлттық экономиканың дамуында үлкен роль атқарады – ол әлемдік экономикалық нарыққа бірігуіне ықпал етеді. Заманауи бизнес – белсенді ақпарат алмасу, жаңа технологияларды игеру, іскерлік білімді арттыру, халықаралық конгрестер, семинарлар мен көрмелер және т.б. қатысу арқылы жүзеге асады. Ал бұл өз кезегінде іскерлік туризм аясына кіреді. Осы сала арқылы экономикаға жаңа идеялар келіп, жаңа нарықтар ашылып, жалпы айтқанда, прогресс жүзеге асады.

Іскерлік туризм орнына көбіне мамандар ағылшын аббревиатурасы MICE сөзін қолданады. Бұл арнайы термин халықаралық тәжірибеде кеңінен қолданылып, іскерлік туризмнің негізі болатын 4 ағылшын кілт сөздерін тұспалдайды. Аббревиатура келесі сөздердің бас әріптерінен құралған: M – Meetings (іскерлік кездесулер), I – Incentives (интенсив-туризмдер), C – Conferences (конференциялар), E – Exhibitions (көрмелер), міндетті түрде көпше түрде жазылады. Сонымен іскерлік туризм түсінігі іскерлік визиттер, мыңдаған адам қатысатын халықаралық конгрестер, симпозиумдер, конференциялар мен көрмелерді ұйымдастырумен байланысты. Ал егер дәлірек айтсақ, MICE термині негізінде корпоративті сатып алушылармен (corporate buyers) қолданылады. Осы қызметтерді